

Karakterer i videregående skole 2022–2023

Standpunktkarakterene i 2022–2023 er i stor grad på samme nivå som året før. Som tidligere år har jentene fått høyere karakterer enn guttene i de fleste fag.

STATISTIKK | Sist endret: 10.10.2023

Du finner flere tall i statistikkbanken.

Hovedfunn

- Det er generelt små endringer i standpunktkarakterene sammenlignet med i fjor.
- Det er lavere standpunktkarakter i matematikkfagene.
- Jenter får høyere standpunktkarakterer enn gutter i de fleste fag.
- Eksamener for alle fag har blitt avholdt for første gang siden 2018–2019.
- 3 av 4 elever valgte å annullere skriftlig eksamen i norsk hovedmål for studieforberedende.

Kunnskapsløftet 2020

Skoleåret 2020–21 var det første året med nye fag etter nytt læreplanverk – Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20) og Kunnskapsløftet samisk 2020 (LK20S). Innføringen har skjedd trinnvis, slik at i 2022–23 var første skoleår hvor alle trinn fulgte den nye læreplanen. Fordi det er nye læreplaner, må sammenligninger over tid gjøres med forsiktighet. I noen tilfeller kan det også være mer utfordrende, da ett fag i gammel læreplan er erstattet med flere nye fagkoder. For eksempel har hvert av de ti yrkesfaglige utdanningsprogrammene hver sin Matematikk 1P-Y-variant med egen fagkode etter LK20, mens de etter LK06 hadde samme fagkode på alle utdanningsprogrammer. De ti nye variantene er ikke like, men likeverdige, og hver av dem tilsvarer faget fra det utgående læreplanverket.

Stort sett uendrede standpunktkarakterer

Skoleåret 2022–2023 er det første skoleåret på flere år som ikke har vært direkte påvirket av pandemien, og hvor de fleste elever har hatt en tilnærmet normal skolehverdag uten digital undervisning og andre tiltak. I tillegg er kompetansemålene i læreplanene, som standpunktkarakterene er basert på, endret med innføring av nytt læreplanverk. I hvilken grad dette har påvirket karakterene er vanskelig å si.

Standpunktkarakterene økte i mange av fagene under koronapandemien. Både i fjor og i år er det en liten endring i enkelte fag, men i mange av fagene er karakteren uendret. I norsk hovedmål og sidemål for vg3 studieforberevende har snittet gått noe ned. For disse ligger snittkarakteren nå mellom snittet fra før pandemien og snittet under pandemien. Snittkarakteren i engelsk på yrkesfag, fortsetter derimot å øke også i år, og har dermed økt fra 3,6 til 3,9 i løpet av de siste fem årene.

Gjennomsnittlig standpunktkarakter siste 5 år

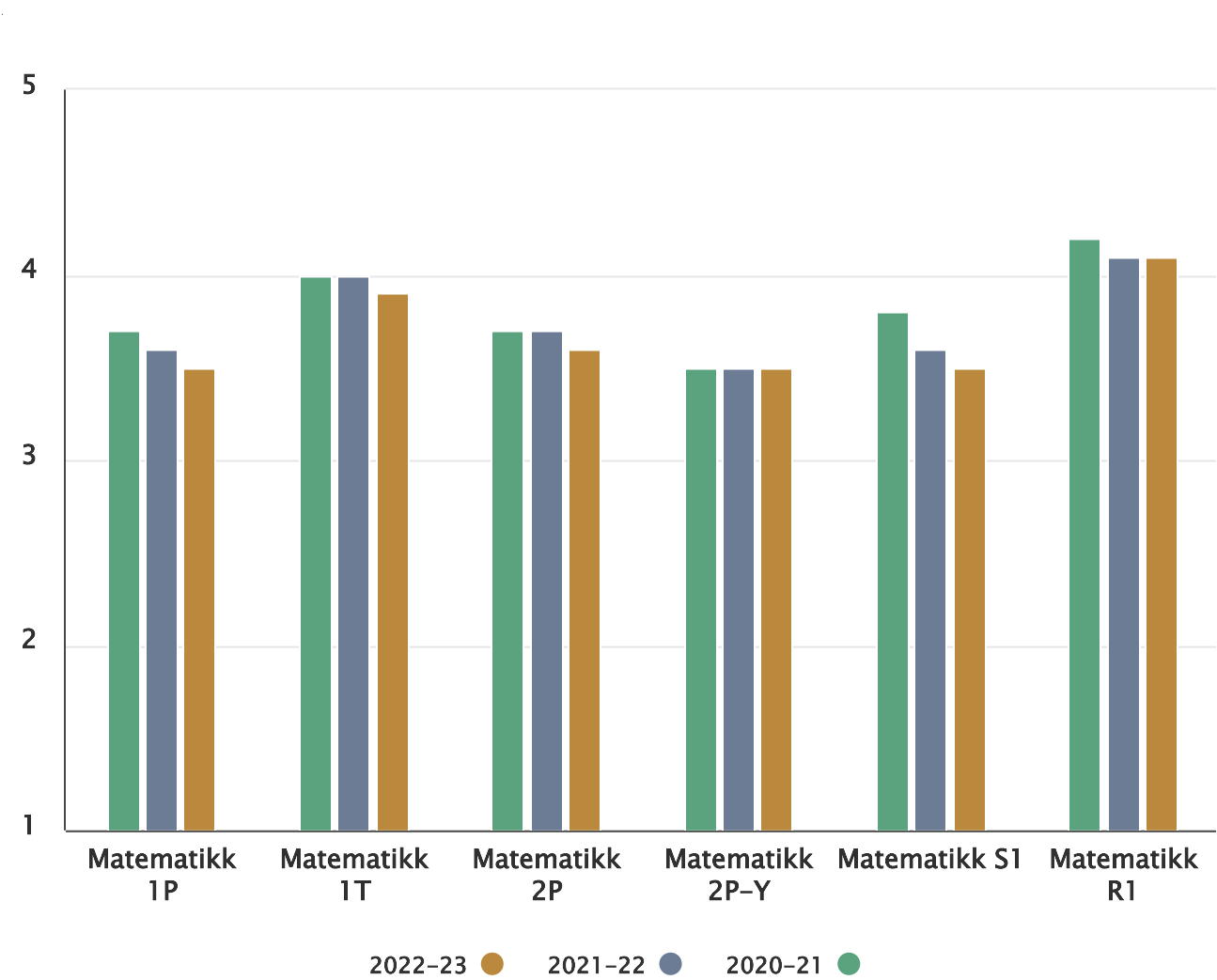
Fag	2018–19	2019–20	2020–21	2021–22	2022–23
Norsk hovedmål, vg3 studieforberevende	4	4,2	4,2	4,2	4,1
Norsk sidemål, vg3 studieforberevende	3,8	4	4	4	3,9
Norsk hovedmål, vg3 påbygg til generell studiekompetanse	3,5	3,7	3,7	3,7	3,7
Norsk sidemål, vg3 påbygg til generell studiekompetanse	3,3	3,5	3,5	3,5	3,5
Norsk, vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8
Engelsk vg1, studieforberevende	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5
Engelsk vg2/vg1, yrkesfag*	3,6	3,7	3,8/3,8	3,8	3,9
Matematikk 2P	3,6	3,8	3,7	3,7	3,6
Matematikk 2P-Y	3,4	3,6	3,5	3,5	3,5

**Til og med kullet som gikk i vg1 2019-2020 (disse fulgte gammel læreplan) ble yrkesfaglig engelsk tatt over to år (både på vg1 og vg2)- det ble gitt standpunkt karakter etter vg2. Overgangsåret 2020-2021 ble det gitt standpunkt karakter både for vg2 (som fulgte gammel læreplan), og vg1 (som fulgte ny læreplan).*

Lavere standpunktkarakterer i matematikk

Standpunktkarakteren i flere av matematikkfagene har gått ned de siste årene. Størst nedgang har det vært i matematikk S1. I LK20 ble det gjort endringer i læreplanen i matematikk S1 for å oppnå en tydeligere progresjon fra vg1. Denne endringen har gjort at matematikk S1 ikke lenger har en betydelig overlap med matematikk 1T. Endringen i læreplanen kan være del av forklaringen på at karaktergjennomsnittet har gått ned siden innføringen av LK20, men dette vet vi ikke sikkert.

Gjennomsnittlige standpunktkarakterer i utvalgte studieforberevende matematikkfag

Kilde: Utdanningsdirektoratet

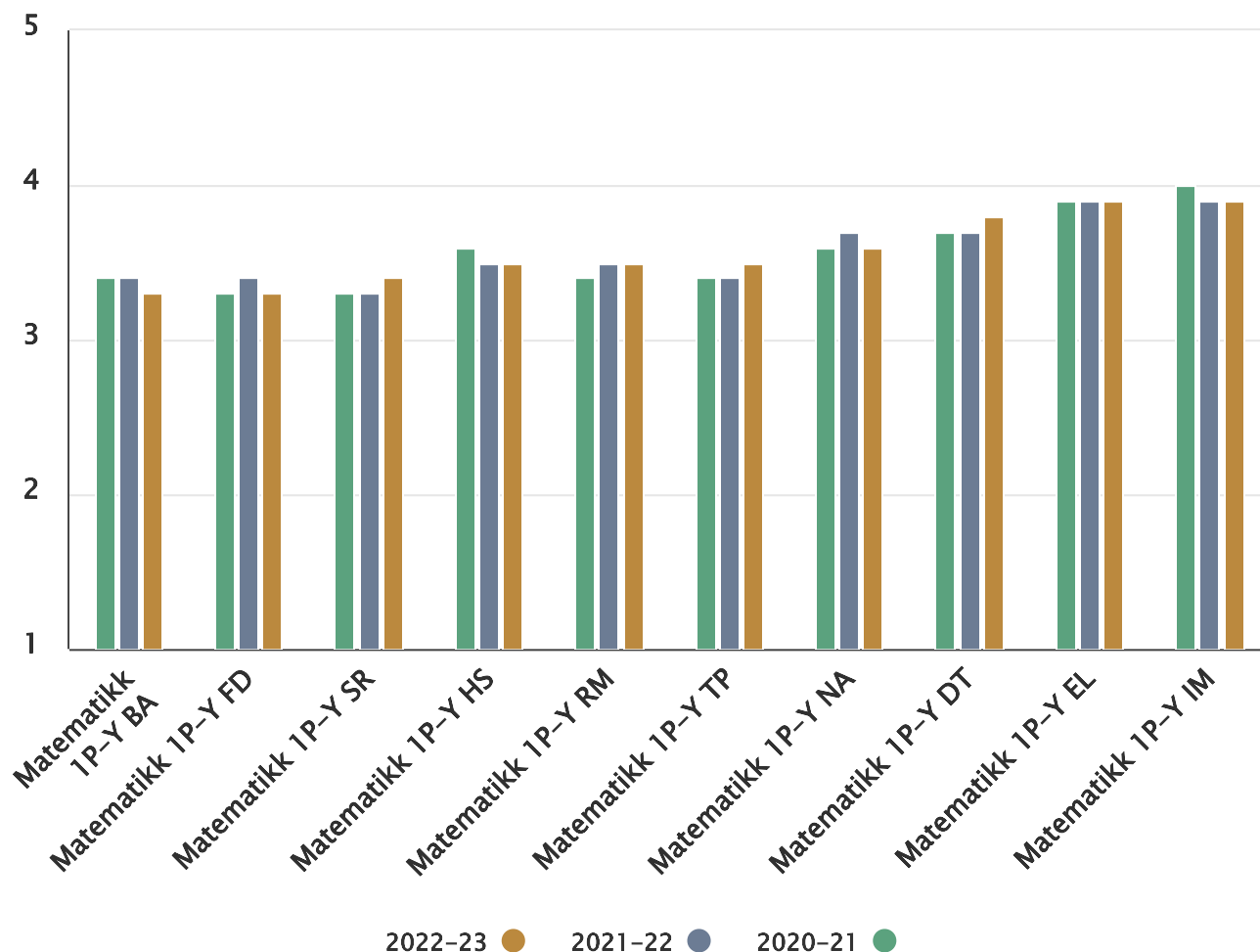
	2020-21	2021-22	2022-23
Matematikk 1P	3,7	3,6	3,5
Matematikk 1T	4,0	4,0	3,9
Matematikk 2P	3,7	3,7	3,6
Matematikk 2P-Y	3,5	3,5	3,5
Matematikk S1	3,8	3,6	3,5
Matematikk R1	4,2	4,1	4,1

Obligatorisk matematikk i videregående opplæring

For både yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogrammer er det obligatorisk med matematikk. På vg1 velger elevene mellom praktisk og teoretisk matematikk, henholdsvis 1P (1P-Y på yrkesfag) og 1T (1T-Y på yrkesfag). Elever på studieforberedende utdanningsprogram må deretter ta fellesfaget matematikk 2P. Elevene kan også oppfylle kravet til matematikk på vg2 ved å velge ett av de valgfrie programfagene i matematikk: samfunnsfaglig matematikk S1 eller realfaglig matematikk R1. Elever på yrkesfaglige utdanningsprogram har kun matematikk i vg1. De som velger å ta påbygging til generell studiekompetanse må i tillegg ha 2P-Y.

På praktisk yrkesfaglig matematikk varierer standpunktkarakteren fra utdanningsprogram til utdanningsprogram. Elevene som tok matematikk 1P for elektro og datateknologi eller informasjonsteknologi og medieproduksjon har i snitt 3,9 i standpunkt, mens elevene på bygg- og anleggsteknikk og frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign i snitt har 3,3. Det er kun marginale endringer i snittkarakterene i yrkesfaglig praktisk matematikk de siste årene.

Gjennomsnittlig standpunktkarakter i de ulike variantene av praktisk matematikk på yrkesfag

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	2020-21	2021-22	2022-23
Matematikk 1P-Y BA	3,4	3,4	3,3
Matematikk 1P-Y FD	3,3	3,4	3,3
Matematikk 1P-Y SR	3,3	3,3	3,4
Matematikk 1P-Y HS	3,6	3,5	3,5
Matematikk 1P-Y RM	3,4	3,5	3,5
Matematikk 1P-Y TP	3,4	3,4	3,5
Matematikk 1P-Y NA	3,6	3,7	3,6
Matematikk 1P-Y DT	3,7	3,7	3,8
Matematikk 1P-Y EL	3,9	3,9	3,9
Matematikk 1P-Y IM	4,0	3,9	3,9

Jentene får høyere standpunktkarakterer

Som tidligere ligger snittet for jenter noe høyere enn snittet for gutter i de aller fleste fagene. Blant fellesfagene med mer enn 1 000 elever, har jentene høyere gjennomsnittlig standpunktkarakter enn guttene i nesten alle. Guttene har høyere snitt enn jentene i kroppsøving på vg2 og vg3, og i matematikk 2P-Y og 1P-Y IM. I disse fire fagene ligger guttenes snitt 0,2 over jentenes.

Også i fellesfaget med flest elever, samfunnskunnskap, har jentene høyere karakter enn guttene. Her er forskjellen ganske stor; jentenes snitt er på 4,5, mens guttenes snitt ligger på 4,0. I de fleste av de store fellesfagene er forskjellen mellom guttenes og jentenes snitt mindre enn dette, men det er bare i historie vg3 påbygg at guttene og jentene har samme snitt med 4,1.

Standpunktkarakterer og eksamenskarakterer har ulike formål

Standpunktkarakteren uttrykker elevens samlede kompetanse ved avslutningen av opplæringen, og vurderes på et så bredt grunnlag som mulig. Den gjennomsnittlige standpunktkarakteren i et fag er normalt meget stabil fra år til år.

Eksamenskarakteren uttrykker elevens kompetanse slik den kommer til uttrykk på eksamensdagen. Eksamen i sentralt sensurerte fag er ikke egnet til å si noe om elevenes utvikling over tid.

Eksamenskarakteren kan variere litt mer mellom år. Endringer i oppgaveformatet, sammensetningen av eksamensoppgavene og hvilke kompetansemål som testes kan ha betydning for karakteren.

Første eksamener på fire år

For første gang på fire år har alle eksamener blitt avholdt for elever i videregående skole. I løpet av de fire årene har undervisningssituasjonen vært ekstraordinær på grunn av pandemi, og det har også blitt innført nye læreplaner med ny struktur og endrede kompetansemål. I tillegg er det ulike eksamensoppgaver fra år til år, slik at vanskegraden kan variere noe.

Gjennomsnittlig karakter på skriftlig eksamen i utvalgte fellesfag, 2022–2023

Fag	Snittkarakter	Antall elever
Engelsk vg1 studieforberevende	4,2	3677

Engelsk vg1 yrkesfaglig	3,4	1952
Matematikk 1P	2,7	1076
Matematikk 1T	3,2	1232
Matematikk 2P	2,8	6025
Matematikk 2P-Y	2,7	4638
Norsk, vg2 yrkesfaglig*	3,9	886
Norsk hovedmål, vg3 studieforbereidende*	4,2	8989
Norsk sidemål, vg3 studieforbereidende	3,5	16039

**Faget hadde skriftlig eksamen 22. mai og var derfor berørt av de tekniske problemene. Dette har ført til at flere elever har annullert sin eksamen, så antall eksamenskarakterer er lavere enn normalt.*

Mange valgte å annullere eksamen i norsk hovedmål

Elever har normalt anledning til å søke om å få annullert en eksamen dersom de mener det har skjedd en formell feil under gjennomføringen. På grunn av innloggingsproblemer på eksamen 22. mai 2023, ble det åpnet for at alle elever i videregående skole som ble berørt av dette kunne få mulighet til å annullere eksamen og få dispensasjon fra kravet til antall eksamener på vitnemålet. Elever måtte søke om annullering innen 21. juni for å få svar tidsnok til fristen til Samordna opptak, men denne søknaden kunne trekkes etter at sensuren hadde falt. Elevene kunne derfor se hvilken karakter de hadde fått, før de valgte endelig om de ville søke om annullering. Dette er vanlig praksis når en elev søker om annullering.

Annulering av eksamen

Dersom en elev mener det har skjedd en formell feil under gjennomføringen av eksamen har eleven mulighet til å søke om å få eksamenen annullert. Eleven kan søke om annullering både før og etter sensuren har falt. Blir søknaden innvilget har eleven mulighet til å velge å beholde karakteren, eller å annullere. Annulleres eksamenskarakteren vil den ikke føres på vitnemålet, men eksamenen markeres isteden som annullert.

[Du kan lese mer om annullering av eksamen her.](#)

Norsk hovedmål for vg3 studieforberevende utdanningsprogram er, med 32 500 elever som skulle ta eksamen, den eksamenen hvor flest kandidater ble berørt av de tekniske problemene 22. mai. Om lag 3 av 4 elever valgte å annullere eksamenskarakteren i norsk hovedmål for studieforberevende utdanningsprogram.

Det er rimelig å anta at elevene som fikk høyere karakter på eksamen, altså de som fikk en karakter som forbedret karaktersnittet deres, beholdt denne, mens de som fikk en lavere karakter valgte å annullere karakteren. Dette gjenspeiles også i statistikken; årets gjennomsnittlige eksamenskarakter i skriftlig eksamen i norsk hovedmål for studieforberevende utdanningsprogram er betraktelig høyere enn før pandemien. Snittet på eksamen i norsk hovedmål var 3,6 de siste to årene før pandemien. Dersom vi ikke tar hensyn til annulleringene ligger snittet på 3,6 også i 2022–2023. Tar vi hensyn til annulleringene, er snittet 4,2 i 2022–2023. Andelen elever som har fått karakteren 5 eller 6 er over 40 prosent; dette er over dobbelt så stor andel som for tilsvarende eksamen i 2018–2019.

Om statistikken

- Analysen og statistikken er oppdatert i forbindelse med publisering av endelige tall 10.10.2023.
- Det meste av statistikken er produsert på bakgrunn av data fra VIGO.
- Tallene for karaktersnitt og antall deltatte elever før annulleringer i analysen er produsert på bakgrunn av tall fra PAS (Prøve- og administrasjonssystemet).
- For å kunne sammenligne fag før og etter innføringen av LK20 er resultatene for flere av fagene i tabellene/figurene en kombinasjon av faget før og tilsvarende fag etter innføringen. Det kan være endringer i fagenes innhold ved overgangen til ny læreplan. Se egen boks om Kunnskapsløftet 2020.